

Datum van inontvangstneming : 25/10/2013

Zaak C-515/13**Samenvatting van een verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

25 september 2013

Verwijzende rechter:

Østre Landsret (Denemarken)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 september 2013

Verzoekende partij:

Ingeniørforeningerne i Danmark, als lasthebber van Poul Landin

Verwerende partij:

TEKNIQ, als lasthebber van ENCO A/S - VVS

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Ontslag van een bediende (funktionær – werknemer die geen handarbeid verricht) van een particuliere onderneming zonder toekenning van een vertrekvergoeding, waarbij de werkgever zich beroept op § 2 a, lid 2, van de funktionærlov (bediendenwet), die in de Deense rechtspraak aldus wordt uitgelegd dat het recht op die vergoeding vervalt wanneer de bediende recht heeft op het algemene ouderdomspensioen. Het gaat om de vraag of deze regeling een door het EU-recht verboden discriminatie op grond van leeftijd inhoudt.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het prejudiciële verzoek

- 1 Uitlegging van met name de artikelen 2 en 6 van richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB 2000, L 303, blz. 16; hierna „werkgelegenheidsrichtlijn”).
- 2 Verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 267 VWEU.

Prejudiciële vraag

Moet het verbod van directe discriminatie op grond van leeftijd in de artikelen 2 en 6 van richtlijn 2000/78/EG van de Raad aldus worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een lidstaat een rechtstoestand handhaaft volgens welke een werkgever bij het ontslag van een bediende die gedurende 12, 15 of 18 jaar ononderbroken in dezelfde onderneming tewerkgesteld is geweest, deze bediende naar aanleiding van diens vertrek een vergoeding dient te betalen die overeenkomt met het loon voor respectievelijk 1, 2 of 3 maanden, met dien verstande echter dat die vergoeding niet hoeft te worden betaald wanneer de bediende bij zijn vertrek algemeen ouderdomspensioen kan krijgen?

Aangevoerde bepalingen van gemeenschapsrecht

Richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB 2000, L 303, blz. 16), met name de artikelen 2 en 6 daarvan.

Arrest van het Hof van 12 oktober 2010, zaak C-499/08, Ingeniørforeningen i Danmark, waarin het Hof zijn standpunt heeft bepaald over § 2 a, lid 3, van de funktionærlov.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

§ 2 a van de lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer (wet betreffende de rechtsbetrekkingen tussen werkgevers en bedienden) (consolidatiebesluit nr. 81 van 3 februari 2009; hierna: „funktionærlov”):

„§ 2 a [1.] In geval van ontslag van een bediende die gedurende 12, 15 of 18 jaar ononderbroken in dezelfde onderneming tewerkgesteld is geweest, dient de werkgever deze bediende naar aanleiding van diens vertrek een vergoeding te betalen die overeenkomt met het loon voor respectievelijk 1, 2 of 3 maanden.

2. Lid 1 is niet van toepassing indien de bediende bij zijn vertrek recht heeft op algemeen ouderdomspensioen.

3. Wanneer de bediende bij zijn vertrek een ouderdomspensioen van zijn werkgever ontvangt en wanneer de bediende zich vóór de leeftijd van 50 jaar bij de betrokken pensioenregeling heeft aangesloten, vervalt de vertrekvergoeding.

[...]”

Uit de **voorstukken van de wet** – die in het Deense recht een belangrijke rechtsbron zijn – uit 1970/1971 blijkt dat de vertrekvergoeding tot doel had, voor oudere bedienden de overgang naar een nieuwe betrekking te verzachten.

Volgens de **Deense rechtspraak** vervalt het in § 2 a van de funktionærlov bedoelde recht op een vertrekvergoeding wanneer de bediende op het tijdstip van zijn vertrek algemeen ouderdomspensioen *kan* krijgen, zelfs indien de bediende ervoor opteert geen gebruik te maken van die mogelijkheid en actief blijft op de arbeidsmarkt.

Naar aanleiding van de omzetting van het in de werkgelegenheidsrichtlijn geformuleerde verbod van discriminatie op grond van leeftijd in het Deense recht in 2004 werd de inhoud van § 2 a, lid 1, van de funktionærlov besproken met betrekking tot de indirecte discriminatie van jongere bedienden. Over de discriminatie van oudere bedienden die het recht op de vertrekvergoeding verliezen om de enkele reden dat zij een bepaalde leeftijd hebben bereikt of recht op algemeen ouderdomspensioen hebben verkregen, werd daarentegen niets gezegd.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 3 De onderhavige zaak betreft de vordering van verzoeker, Poul Landin, tot betaling van een vertrekvergoeding overeenkomende met het loon van 1 maand overeenkomstig § 2 a, lid 1, van de funktionærlov, op grond dat hij meer dan 12 jaar ononderbroken tewerkgesteld was geweest bij de onderneming ENCO A/S - VVS.
- 4 Poul Landin, geboren op 24 november 1944, werd op 11 januari 1999 door verweerster in dienst genomen als ingenieur voor sprinklerinstallaties volgens de bepalingen van de Deense funktionærlov.
- 5 Poul Landin verzocht per 24 november 2009, de dag waarop hij 65 jaar werd, om uitstel van zijn algemeen ouderdomspensioen en uitbetaling daarvan op een later tijdstip ten belope van een hoger bedrag, en zijn algemeen ouderdomspensioen is nog steeds uitgesteld.
- 6 Na meer dan 12 jaar ononderbroken in dienst te zijn geweest, werd Poul Landin op 30 november 2011 door verweerster ontslagen met een opzegtermijn van zes maanden die eind mei 2012 afliep, waarop hij volgens de funktionærlov recht had op grond van zijn anciënniteit in de dienst.
- 7 Omdat verzoeker, gelet op zijn leeftijd van meer dan 65 jaar, recht had op algemeen ouderdomspensioen, betaalde verweerster hem de in § 2 a, lid 1, van de funktionærlov bedoelde vertrekvergoeding niet uit. Verweerster wees erop dat uit § 2 a, lid 2, van de funktionærlov volgt dat een bediende die recht heeft op algemeen ouderdomspensioen, geen aanspraak kan maken op de in lid 1 bedoelde vertrekvergoeding, zelfs wanneer hij op de arbeidsmarkt blijft en uitstel van zijn ouderdomspensioen heeft verkregen.

- 8 Poul Landin werkte gedurende de gehele opzegtermijn en trad onmiddellijk na afloop daarvan op 1 juni 2012 als ingenieur voor sprinklerinstallaties in dienst bij een nieuwe werkgever tegen de algemene marktvoorwaarden en volgens de bepalingen van de funktionærlov.
- 9 Na zijn vertrek maakte Poul Landin het onderhavige geding aanhangig, waarin hij betaling van de in § 2 a, lid 1, van de funktionærlov bedoelde vertrekvergoeding vordert omdat hij van mening is dat de weigering om hem die vergoeding te betalen in strijd is met het recht van de EU.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 10 Verzoeker, Poul Landin, voert in de onderhavige zaak aan dat de bepalingen van § 2 a, lid 2, van de funktionærlov een door het EU-recht verboden discriminatie op grond van leeftijd opleveren en dat er sprake is van directe discriminatie als bedoeld in artikel 2, lid 2, sub a, van de werkgelegenheidsrichtlijn. Er is sprake van directe discriminatie van oudere bedienden van 65 jaar en ouder, omdat voor het verval van het recht op de vertrekvergoeding volgens § 2 a, lid 2, van de funktionærlov als criterium wordt gehanteerd dat de betrokken bediende recht heeft op algemeen ouderdomspensioen. In Denemarken hebben alle burgers van Deense nationaliteit op 65 jaar recht op algemeen ouderdomspensioen.

Verder voert verzoeker aan dat met de discriminatie van oudere bedienden van meer dan 65 jaar in § 2 a, lid 2, van de funktionærlov zeer zeker een rechtmatig doel kan worden nagestreefd, maar dat het doel van die bepaling niet evenredig is aan de middelen die worden aangewend om dat doel te bereiken, doordat alle bedienden van Deense nationaliteit die meer dan 65 jaar zijn, het recht op de vertrekvergoeding verliezen, zelfs wanneer de betrokkene geen gebruik maakt van zijn recht op algemeen ouderdomspensioen. Deze regeling kan niet worden gerechtvaardigd met een beroep op de overweging dat omzeiling moeten worden voorkomen.

Ten slotte betoogt hij met betrekking tot verweerster in de onderhavige zaak, die een particuliere onderneming is, dat het verbod van discriminatie op grond van leeftijd in de werkgelegenheidsrichtlijn van dien aard is dat de Deense rechter dit beginsel rechtstreeks dient toe te passen in zaken tussen particulieren, op grond van het bijzondere karakter van dat beginsel als „algemeen beginsel van gemeenschapsrecht”, zoals voor het eerst overwogen in punt 75 van het arrest Mangold (zaak C-144/04). Verzoeker betoogt aldus dat de Deense rechter § 2 a van de funktionærlov buiten toepassing dient te laten en in de plaats daarvan in deze zaak arrest dient te wijzen overeenkomstig het EU-recht.

- 11 Verweerster voert aan dat § 2 a, lid 2, van de funktionærlov geen door het EU-recht verboden discriminatie oplevert, aangezien deze bepaling geen discriminatie op grond van leeftijd inhoudt. In die bepaling wordt de vertrekvergoeding afhankelijk gesteld van het antwoord op de vraag of recht op algemeen

ouderdomspensioen is verkregen en dus niet alleen afhankelijk van een bepaalde leeftijd. Het is namelijk zo dat niet alle bedienden van meer dan 65 jaar het recht op de vertrekvergoeding verliezen, daar het recht op algemeen ouderdomspensioen afhankelijk is van het geboortjaar en aldus kan ingaan op 65, 66 of 67 jaar.

Verder voert zij aan dat de bepaling „*in het kader van de nationale wetgeving objectief en redelijk [wordt] gerechtvaardigd door een legitiem doel*” en dus voldoet aan de eisen van artikel 6 van de werkgelegenheidsrichtlijn. Zij wijst op de aan de bepaling ten grondslag liggende noodzaak van bescherming van oudere bedienden die een andere betrekking zoeken.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 12 § 2 a, lid 1, van de funktionærlov verleent bedienden die meer dan 12 jaar bij dezelfde werkgever in dienst zijn geweest, recht op een vertrekvergoeding.
- 13 Volgens de rechtspraak vervalt het recht op de vertrekvergoeding wanneer de bediende de leeftijd bereikt waarop het recht op algemeen ouderdomspensioen ingaat. Dit gaat op dit ogenblik in op de leeftijd van 65 jaar.
- 14 Volgens de verwijzende rechter is er sprake van directe discriminatie en hij wenst te vernemen of die discriminatie is gerechtvaardigd volgens artikel 6 van de werkgelegenheidsrichtlijn.
- 15 Het Hof van Justitie van de EU heeft in zijn arrest in zaak C-499/08 geoordeeld dat de overeenkomstige bepaling van § 2 a, lid 3, van de funktionærlov, die betrekking heeft op het **door de werkgever betaalde pensioen**, in strijd is met het EU-recht omdat het met de discriminatie van oudere bedienden nagestreefde doel met andere, minder ingrijpende middelen kan worden bereikt.
- 16 Het verschil tussen de onderhavige zaak en zaak C-499/08 is hierin gelegen dat het in de onderhavige zaak gaat om personen van meer dan 65 jaar en dat het **algemene ouderdomspensioen** een algemene overheidsuitkering is, en de vraag is dan ook of deze verschillen een rechtvaardiging voor discriminatie op grond van leeftijd vormen dan wel of het Hof van oordeel is dat ook § 2 a, lid 2, van de funktionærlov in strijd is met artikel 2, lid 2, van de werkgelegenheidsrichtlijn.
- 17 Volgens het Østre Landsret moeten voor de beslechting van de onderhavige zaak de artikelen 2 en 6 van richtlijn 2000/78/EG van de Raad worden uitgelegd.